

Opole, 10.12.2025 r.

ZR.5144.58.2025.SR

Pozwolenie nr 59/R/2025

Na podstawie art.36 ust.1 pkt 1, 11 i ust. 3, art.4, art.6 ust. 1 pkt 2 lit. a, art.7 pkt 1, art.89 pkt 2 i art.91 ust.4 pkt 4 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024, poz. 1292, ze zm.), Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (DzU z 2021 r. poz.81) oraz art.104 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity – DzU z 2024 r. poz.572);

po rozpatrzeniu wniosku z dnia 01.10.2025 r., złożonego w dniu 21.10.2025 r., przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad – Oddział w Opolu z siedzibą: ul. Niedziałkowskiego 6 45-085 Opole, reprezentowaną przez pełnomocnika: Pana Piotra Opałkę, ul. Zjednoczenia 9/2, 48-304 Nysa; uzupełnionego w dn. 21.11.2025 r.

o udzielenie pozwolenia na wykonanie prac konserwatorskich i budowlanych przy następującym zabytku, usytuowanym przy ulicy Kraszewskiego (w pobliżu budynku nr 10) w Głucholazach, gm. Głucholazy - w obrębie działki ewid. nr 435

kapliczka wolnostojąca, jednopoziomowa, wzniesiona na planie prostokąta. Kapliczka nakryta daszkiem dwuspadowym. Na bocznych ścianach pod połacią dachu wydzielony gzyms. Kryta tynkiem. Od frontu głęboka nisza zamknięta u góry łukiem pełnym, dekorowana ażurową kratą. Wewnątrz: pełnoplastyczna figura Świętego Nepomucena,

objętym formą ochrony poprzez wpis do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego decyzją numer: ks.B.t.V-473/2025 z dn. 10.03.2025 r.;

polegających na wykonaniu prac konserwatorskich i budowlanych przy ww. kapliczce i innych działań wokół obiektu z wyłączeniem figury „św. Jan Nepomucen”,

oraz po ocenie danych przedstawionych we wniosku i załączonych do niego dokumentów:

1. „Projekt architektoniczno-budowlany. Prowadzenie prac konserwatorskich kapliczki św. Jana Nepomucena w Głucholazach przy ul. Kraszewskiego w Głucholazach”, opracowany przez dra inż. arch. Piotra Opałki (załącznik nr 1);
2. „Program prac konserwatorskich kapliczki św. Jana Nepomucena w Głucholazach”, opracowany przez dra inż. arch. Piotra Opałki (załącznik nr 2)

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków

pozwala

na wykonanie następujących prac przy ww. zabytku:

I. Ściany ceglane tynkowane:

1. Usunięcie w całości tynków cementowych i cementowo-wapiennych oraz pozostawienie murów do osuszenia.
2. Czyszczenie muru ceglanoego z pozostałości usuwanych tynków.
3. Podklejenie i wypełnienie drobnych szczelin w cegle, kamieniu i zaprawach muru ceglanoego techniką iniekcji.
4. Częściowe usunięcie soli z muru ceglanoego metodą swobodnej migracji rozpuszczalnych w wodzie soli do środowiska rozszerzonego.
5. Odkazanie metodą natrysku powierzchni elewacji w celu usunięcia nalotu biologicznego.
6. Gruntowanie powierzchni.
7. Założenie wypraw tynkarskich.
8. Malowanie powierzchni elewacji farbami silikatowymi.

II. Pokrycie dachowe:

1. Demontaż istniejącego pokrycia.
2. Wykonanie łat i ułożenie dachówki ceramicznej w kolorze ceglanoym w koronkę.

III. Fundamenty:

1. Ręczne odkopanie terenu wokół kapliczki.
2. Ręczne mechaniczne usunięcie cementowych i cementowo-wapiennych uzupełnień i spoin, demontaż luźnych elementów (kamieni, cegieł).
3. Wykonanie uzupełnień ubytków materiału kamiennego z wykorzystaniem zapraw mineralnych.
4. Wykonanie zasypki żwirowej wokół fundamentu.

IV. Krata metalowa:

1. Usunięcie nawarstwień metodą chemiczną.
2. Zabezpieczenie skorodowanych elementów.
3. Uzupełnienie ubytków masami na bazie żywic lub wymiana uszkodzonego elementu na nowy (zależnie od wartości i stanu zachowania elementu).
4. Zabezpieczenie powierzchni elementów żelaznych farbą.

V. Inne prace:

1. Wykonanie wokół obiektu opaski z drobnego żwiru granitowego.
2. Reprofilacja terenu wokół kapliczki do odprowadzania wody poza obiekt.

Prace będą prowadzone według programu prac konserwatorskich oraz projektu architektoniczno-budowlanego, opracowanego przez dra inż. arch. Piotra Opałki i uzgodnionego przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w dniu 10.12.2025 r., Uzgodnienie nr ZR.5144.58.2025.SR.

Niniejsze pozwolenie posiada termin ważności do dnia: 31.12.2026 r.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024, poz. 1292 ze zm.).

Warunki konserwatorskie na podstawie art.36 ust. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024, poz. 1292, ze zm.) i § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (DzU z 2021 r., poz.81):

1. kierowanie pracami konserwatorskimi, budowlanymi albo wykonywanie nadzoru inwestorskiego przez osobę posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 37 a ust. 1 i 37 c Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024, poz. 1292, ze zm.) oraz przekazanie Opolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków (OWKZ) w terminie nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem prac, a w toku prac w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby prowadzącej prace:
  - a. imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej pracami konserwatorskimi, budowlanymi albo wykonującej nadzór inwestorski,
  - b. dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań; o których mowa w art. 37 a ust.1 i 37 c ustawy,
  - c. oświadczenia wskazanej osoby, o przyjęciu obowiązku kierowania albo wykonywaniu nadzoru inwestorskiego,
2. zawiadomienie OWKZ o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac,
3. niezwłoczne zawiadomienie OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac, wskazanych w pozwoleniu,
4. odbiór końcowy prac konserwatorskich wskazanych w pozwoleniu z udziałem OWKZ,
5. prowadzenie dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć; i przekazanie OWKZ dokumentacji konserwatorskiej **w terminie 3 miesięcy** od zakończenia prac.

Uzasadnienie

W dniu 21.10.2025 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu wpłynął wniosek (uzupełniony: 21.11.2025 r.) Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – Oddział w Opolu z siedzibą: ul. Niedziałkowskiego 6 45-085 Opole, reprezentowaną przez pełnomocnika: Pana Piotra Opałkę, w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i budowlanych przy kapliczce, usytuowanej przy ul. Kraszewskiego w Głuchołazach, gm. Głuchołazy. Obiekt jest wpisany do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego pod numerem: ks.B.t.V-473/2025 z dn. 10.03.2025 r. Z tego względu

podlega ochronie konserwatorskiej, wyrażającej się m.in. w konieczności uzgadniania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich czynności faktycznych odnoszących się do tego obiektu. Ponadto w myśl art.4 pkt 1,2 ww. ustawy ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie oraz zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla ich wartości.

Niniejsze pozwolenie zostało wydane na podstawie art. 36 Ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024, poz. 1292, ze zm.). W trakcie prowadzenia postępowania administracyjnego przedstawiciel strony został wezwany do uzupełnienia programu prac konserwatorskich i projektu architektoniczno-budowlanego w zakresie stanu zachowania kapliczki i niezbędnych do realizacji na tej podstawie prac konserwatorskich i budowlanych. W dn. 21.11.2025 r. pełnomocnik złożył uzupełnioną dokumentację. Na czas prowadzonych prac przy kapliczce, przechowywana dotychczas w jej wnętrzu rzeźba Św. Jana Nepomucena zostanie zdeponowana tymczasowo na terenie Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Wawrzyńca w Głuchołazach za zgodą Księdza Proboszcza.

Mając na uwadze, iż planowane prace konserwatorskie są zgodne z zasadami ochrony zabytków i sztuką konserwatorską, pozwolenie może być wydane.

Stąd należało orzec jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art.127 § 1 i 2 oraz art.129 § 1 i 2 k.p.a.). W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art.127a § 1 i 2 k.p.a.).

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Zbigniew Bomersbach

Pouczenie:

Wnioskodawca (inwestor) i prowadzący prace (kierujący robotami, wykonawca) zobowiązani są do przestrzegania zasad i warunków prowadzenia prac (robót, badań lub innych działań), wynikających z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności:

1) Wojewódzki konserwator zabytków wstrzymuje (na mocy decyzji) wykonywane bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu prace (roboty, badania lub inne działania) przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu, a następnie wydaje decyzję:

- a) nakazując przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo

- b) zobowiązującą do uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku, albo
- c) nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności.

Po wykonaniu obowiązku, o którym mowa pod lit. c), wojewódzki konserwator zabytków wydaje pozwolenie na wznowienie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku.

2) W przypadku, gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisany do rejestru prace (roboty, badania lub inne działania), wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazany sposób i w określonym terminie.

3) Osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów o zabytkach lub naruszyła zakres i warunki określone w pozwoleniu, jest obowiązana na swój koszt wykonać czynności nakazane w decyzji, o której mowa w punkcie 1) lit. a) i c) oraz w punkcie 2).

4) **Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich przy zabytku, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku.** W takich przypadkach WKZ jest zobowiązany wydać wykonawcy odpowiednie zalecenia w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia, może również wydane pozwolenie zmienić lub je cofnąć.

5) **Art. 107d.**

1. Kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

2. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

5. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1–2, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał pozwolenie bądź był właściwy do wydania pozwolenia.

Otrzymują (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

- 1. Piotr Opałka
Ul. Zjednoczenia 9/2
48-304 Nysa

Otrzymują do wiadomości (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

- 2. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
Oddział w Opolu
Ul. Niedziałkowskiego 6
45-085 Opole

aa SR

STRONA TYTUŁOWA

z dnia 10.12.2025
Opolski Wojewódzki
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Zbigniew Bomersbach

Nazwa elementu projektu budowlanego	PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
Nazwa zamierzenia budowlanego	Prowadzenie prac konserwatorskich kapliczki św. Jana Nepomucena w Głuchołazach przy ul. Kraszewskiego w Głuchołazach
Adres obiektu budowlanego	ul. Kraszewskiego, Głuchołazy
Kategoria obiektu budowlanego	VIII
-Nazwa jednostki ewidencyjnej - nazwa, numer obrębu ewidencyjnego - numery działek ewidencyjnych	JEDN. EW.: 160701_4 Głuchołazy OBRĘB: 0001 Głuchołazy DZ. NR: 435 Identyfikator działki: 160701_4.0001.435
Imię i nazwisko lub nazwa inwestora, adres	GDDKiA Oddział w Opolu ul. Niedziałkowskiego 6, 45-085 Opole

ZAKRES OPRACOWANIA	PEŁNIONA FUNKCJA PROJEKTOWA	IMIĘ I NAZWISKO PROJEKTANTA SPECJALNOŚĆ I NUMER UPRAWNIENÍ BUDOWLANYCH	DATA OPRACOWANIA PODPIS
PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU	PROJEKTANT: SPECJALNOŚĆ: NUMER UPR.:	dr inż. arch. Piotr Opalka do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w spec. architektonicznej, do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej 74/01/OP	30 IX 2025 r. dr inż. arch. PIOTR OPALKA Upow. do kier. robotami budowlanymi bez ograniczeń w spec. arch. do ostr. i kier. robotami bud. w spec. konst.-bud. do kier. robotami bud. Nr ewid. 74/01/OP

SPIS TREŚCI:

ZAWARTOŚĆ CZĘŚCI OPISOWEJ:

1. Rodzaj i kategoria obiektu budowlanego będącego przedmiotem zamierzenia budowlanego 3
2. Zamierzony sposób użytkowania oraz program użytkowy obiektu budowlanego 3
3. Układ przestrzenny oraz forma architektoniczna obiektu budowlanego 3
4. Charakterystyczne parametry obiektu budowlanego 3
5. Opinia geotechniczna oraz informacja o sposobie posadowienia obiektu budowlanego 3
6. Liczba lokali mieszkalnych i użytkowych: 4
7. Liczba lokali mieszkalnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych 4
8. Opis zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne 4
9. Dane techniczne obiektu budowlanego charakteryzujące wpływ obiektu budowlanego na środowisko i jego wykorzystywanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie 4
10. Analiza technicznych środowiskowych i ekonomicznych możliwości realizacji wysoce wydajnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło 4
11. Analiza technicznych i ekonomicznych możliwości wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę oddzielnie w poszczególnych pomieszczeniach lub w wyznaczonej strefie ogrzewanej 4
12. Informacja o zasadniczych elementach wyposażenia budowlano-instalacyjnego, zapewniających użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem 4
13. Dane dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej 4
14. Informacja o zgodzie na odstępstwo 4
15. Oświadczenie projektanta

ZAWARTOŚĆ CZĘŚCI RYSUNKOWEJ:

16. Rysunki techniczne..... A-1 – A-4

1. RODZAJ I KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO

Obiekt kultu religijnego, mała architektura – kapliczka, kategoria: VIII – bez zmian.

2. ZAMIERZONY SPOSÓB UŻYTKOWANIA ORAZ PROGRAM UŻYTKOWY OBIEKTU BUDOWLANEGO

Istniejące bez zmian.

3. UKŁAD PRZESTRZENNY ORAZ FORMA ARCHITEKTONICZNA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Przydrożna kapliczka św. Jana Nepomucena jest wpisana do rejestru zabytków woj. opolskiego pod numerem ks.B.t.V-473/2025 z dn. 10.03.2025 roku i podlega ochronie konserwatorskiej zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024 r. poz. 1292 ze zm.).

Wszelkie prace budowlane i konserwatorskie wykonane będą na podstawie programu prac konserwatorskich zatwierdzonego przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Projektowany zakres prac budowlanych/konserwatorskich:

- uzupełnienie ubytków cegły, kamienia i spoinowania w partii fundamentów, naprawa uszkodzonych fundamentów,
- usunięcie wtórnych tynków i wykonanie uzupełnienia lub rekonstrukcji historycznych wypraw, przywrócenie historycznego profilu gzymsu podokapowego,
- malowanie kapliczki,
- przywrócenie historycznego pokrycia dachu z materiału ceramicznego.

4. CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY ISTNIEJACEGO OBIEKTU BUDOWLANEGO

a) kubatura (bez zmian):	$K = 7,78 \text{ m}^3$
b) zestawienie powierzchni (bez zmian):	
– powierzchnia zabudowy	$P_z = 2,32 \text{ m}^2$
c) wysokość (bez zmian):	$H = 3,75$
d) długość i szerokość (LxS) (bez zmian):	$L = 1,31 \times S = 1,78 \text{ m}$
e) liczba kondygnacji: nie dotyczy	
f) inne dane niż wskazane w lit. a–d niezbędne do stwierdzenia zgodności usytuowania obiektu z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej: brak.	

5. OPINIA GEOTECHNICZNA ORAZ INFORMACJA O SPOSOBIE POSADOWIENIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Obiekt istniejący posadowiony bez zmian.

6. LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH I UŻYTKOWYCH: nie dotyczy
7. LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH DOSTĘPNYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (o których mowa w art. 1 konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (dz. u. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217), w tym osób starszych): nie dotyczy.
8. OPIS ZAPEWNIENIA NIEZBĘDNYCH WARUNKÓW DO KORZYSTANIA Z OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I MIESZKANIOWEGO BUDOWNICTWA WIELORODZINNEGO PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE, (o których mowa w art. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., w tym osoby starsze): nie dotyczy.
9. DANE TECHNICZNE OBIEKTU BUDOWLANEGO CHARAKTERYZUJĄCE WPŁYW OBIEKTU BUDOWLANEGO NA ŚRODOWISKO I JEGO WYKORZYSTYWANIE ORAZ NA ZDROWIE LUDZI I OBIEKTY SĄSIEDNIE: nie dotyczy.
10. ANALIZA TECHNICZNYCH ŚRODOWISKOWYCH I EKONOMICZNYCH MOŻLIWOŚCI REALIZACJI WYSOCE WYDAJNYCH SYSTEMÓW ALTERNATYWNYCH ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ I CIEPŁO: nie dotyczy.
11. ANALIZA TECHNICZNYCH I EKONOMICZNYCH MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA URZĄDZEŃ, KTÓRE AUTOMATYCZNIE REGULUJĄ TEMPERATURĘ ODDZIELNIE W POSZCZEGÓLNYCH POMIESZCZENIACH LUB W WYZNACZONEJ STREFIE OGRZEWANEJ: nie dotyczy.
12. INFORMACJA O ZASADNICZYCH ELEMENTACH WYPOSAŻENIA BUDOWLANO-INSTALACYJNEGO, ZAPEWNIAJĄCYCH UŻYTKOWANIE OBIEKTU BUDOWLANEGO ZGODNIE Z PRZEZNACZENIEM: nie dotyczy.
13. DANE DOTYCZĄCE WARUNKÓW OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ: nie dotyczy.
14. INFORMACJA O ZGODZIE NA ODSTĘPSTWO, o którym mowa w art. 9 ustawy, lub o zgodzie udzielonej w postanowieniu, o którym mowa w art. 6a ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 961): nie dotyczy.

opracował:

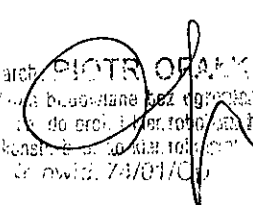
dr inż. arch. Piotr Opalka

dr inż. arch. PIOTR OPALKA
Ur. ...
Wsk. ...
V ...

Nysa, dn. 30 września 2025 r.

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTÓW

Zgodnie z art. 34 ust. 3d Ustawy Prawo budowlane z dn. 7 lipca 1994 r., oświadczam, iż projekt architektoniczno-budowlany: prowadzenie prac konserwatorskich kapliczki św. Jana Nepomucena w Głuchołazach przy ul. Kraszewskiego w Głuchołazach,
 lokalizacja: ul. Kraszewskiego, Głuchołazy,
 identyfikator działki: 160701_4.0001.435,
 inwestor: GDDKiA Oddział w Opolu, ul. Niedziałkowskiego 6, 45-085 Opole,
 został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

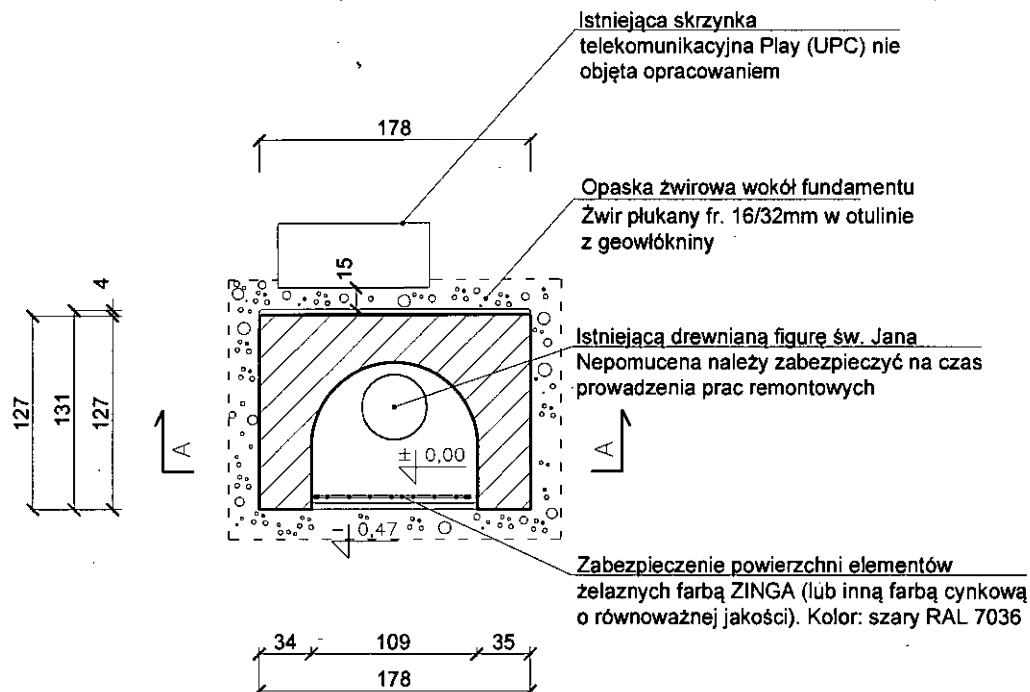
Zakres opracowania	Pełniona funkcja projektowa	Imię i nazwisko projektanta, specjalność i numer uprawnień budowlanych	Podpis
Projekt architektoniczno-budowlany Projekt zagospodarowania terenu	Projektant:	dr inż. arch. Piotr Opalka Do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w spec. architektonicznej, do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej 74/01/OP	 dr inż. arch. PIOTR OPALKA Uprawnienia budowlane bez ograniczeń W spec. arch. do projektowania i kierowania W spec. konstr. do kierowania robotami budowlanymi Opole, dn. 30/09/2025

UWAGA:

Etap I objęty zakresem opracowania obejmuje wykonanie prac ratunkowych

- uzupełnienie ubytków cegły, kamienia i spoinowania w partii fundamentów, naprawa uszkodzonych fundamentów,
- usunięcie wtórnych tynków i wykonanie uzupełnienia lub rekonstrukcji historycznych wypraw,
- przywrócenie historycznego profilu gzymsu podokapowego,
- malowanie kapliczki

Teren wokół kapliczki reprofilowany w sposób zapewniający odprowadzenie wody poza obiekt.

UWAGA:

1. Istniejącą drewnianą figurę św. Jana Nepomucena należy zabezpieczyć na czas prowadzenia prac remontowych w miejscu uzgodnionym z OWKZ.
2. Uzupełnić ubytki cegły, kamienia i spoinowania w partii fundamentów i ścian przy użyciu materiału budowlanego o takim składzie jak historyczny. Naprawę realizować metodami historycznymi w analogicznym układzie i z użyciem materiałów o zbliżonych parametrach.
3. Usunąć wtórne tynki i wykonać rekonstrukcję historycznych wypraw zgodnie z zachowanym materiałem na obiekcie. Należy przywrócić historyczny profil gzymsu podokapowego. Uzupełnienia uszkodzonego detalu należy dokonać tradycyjną metodą ciągniętą.
4. Ściany zewnętrzne kapliczki pomalować w kolorze KAIM EXCLUSIV 9494 z zastosowaniem paroprzepuszczalnych farb krzemianowych. Niszę kapliczki malowane w kolorze KAIM EXCLUSIV 9497. Nie dopuszcza się stosowania farb silikonowych.
5. Przywrócić historyczne pokrycie dachu z materiału ceramicznego – dachówka karpiówka ułożona w rybią łuskę na zaprawie cementowej.
6. Zabezpieczenie powierzchni elementów żelaznych farbą ZINGA (lub inną farbą cynkową o równoważnej jakości). Kolor: szary RAL 7036. Przed malowaniem powierzchnia powinna być sucha, oczyszczona ze starej farby i kurzu oraz odfluszczona.

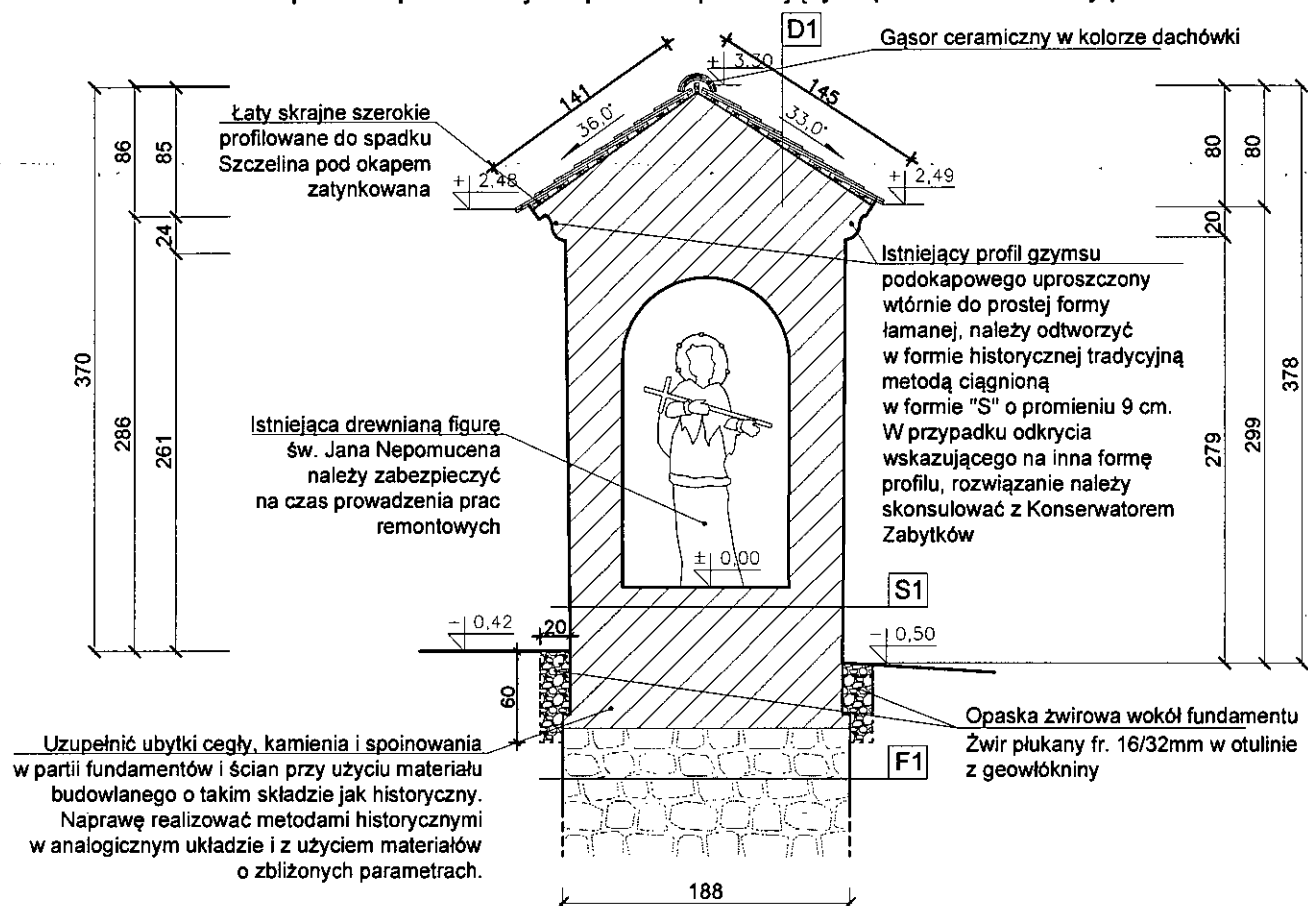
a c archiconcept ARCH. PIOTR OPAŁKA		48-304 Nysa, ul. Zjednoczenia 9/2, tel:+48774353029, 604997894, e-mail: archiconcept.nysa@gmail.com	
NAZWA OBIEKTU BUDOWLANEGO	Remont kapliczki św. Jana Nepomucena w Głucholazach ul. Kraszewskiego, 48-340 Głucholazy Identyfikator działki: 160701_4.0001.435		
TYTUŁ RYSUNKU	RZUT PRZYZIEMIA		DATA: 30.09.2025 r.
BRANŻA	PROJEKTANT	PODPIS	Skala rys. Nr rys.
ARCHITEKTURA	dr inż. arch. PIOTR OPAŁKA UPR. Nr 74/01/OP	dr inż. arch. PIOTR OPAŁKA Umowa budowlana bez ograniczeń. Wzrost arch. do arch. i kier. robót bud. Wzrost konstr.-bud. do kier. robót bud. Nr ewid. 74/01/OP	1:50 A-1
ZESPÓŁ PROJEKTOWY	mgr inż. arch. STANISŁAW MOŻEJKO		

UWAGA:

Etap I objęty zakresem opracowania obejmuje wykonanie prac ratunkowych

- uzupełnienie ubytków cegły, kamienia i spoinowania w partii fundamentów, naprawa uszkodzonych fundamentów,
- usunięcie wtórnych tynków i wykonanie uzupełnienia lub rekonstrukcji historycznych wypraw, przywrócenie historycznego profilu gzymsu podokapowego,
- malowanie kapliczki

Teren wokół kapliczki reprofilowany w sposób zapewniający odprowadzenie wody poza obiekt.

S1 CZĘŚĆ NADZIEMNA KAPLICZKI

1	Tynk cementowo-wapienny	gr. 1,5 cm
2	Mur z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej	
3	Tynk cementowo-wapienny	gr. 1,5 cm

F1 FUNDAMENT

1	Fundament ceglano-kamienny na zaprawie wapiennej	
---	--	--

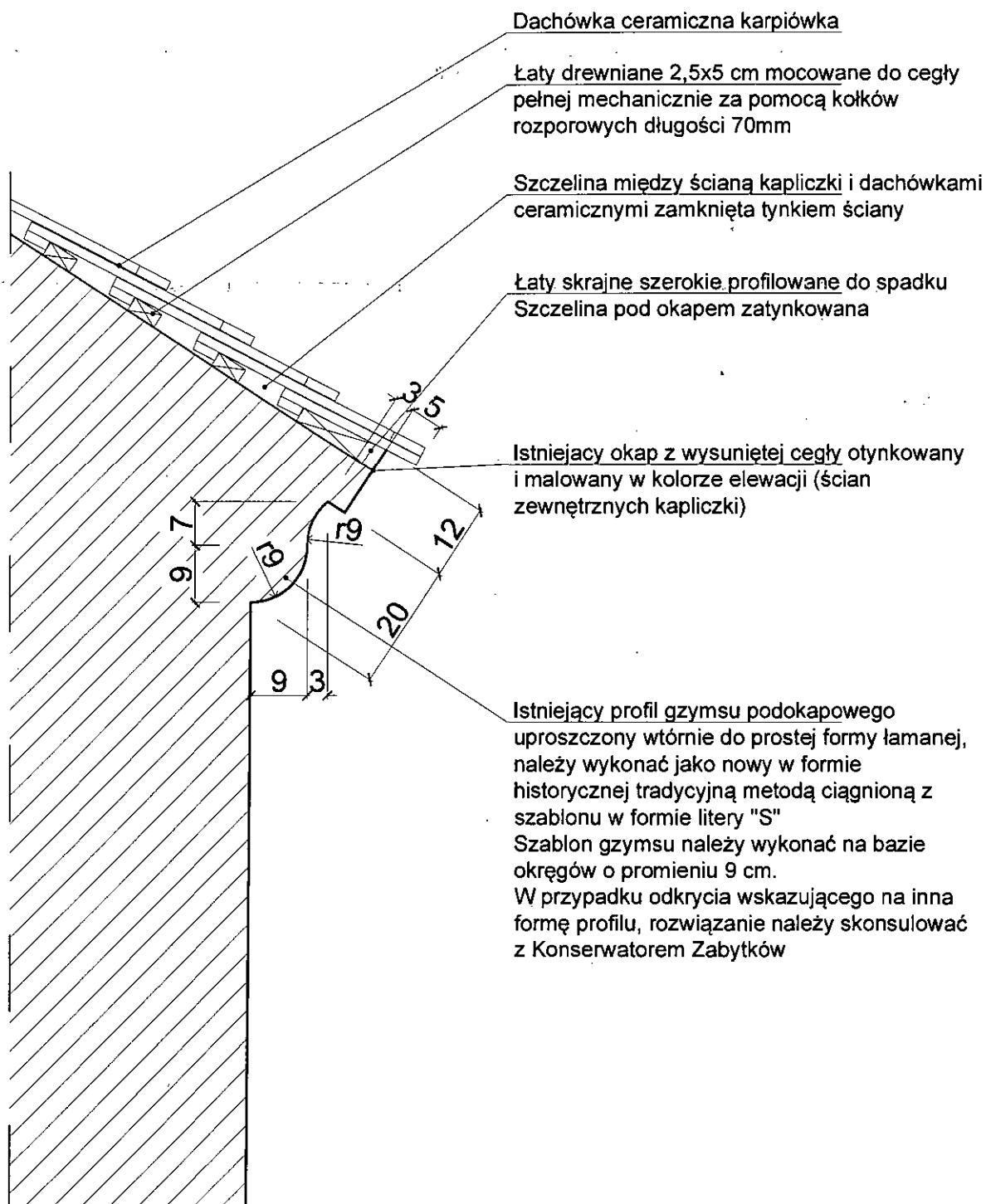
D1 Pokrycie dachu

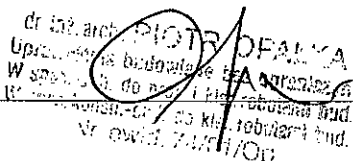
1	Dachówka ceramiczna karpiówka	
2	Łaty drewniane 2,5x4 cm mocowane do cegły pełnej mechanicznie za pomocą kółków	
3	Cegła pełna - istniejąca	

UWAGA:

- Istniejącą drewnianą figurę św. Jana Nepomucena należy zabezpieczyć na czas prowadzenia prac remontowych w miejscu uzgodnionym z OWKZ.
- Uzupełnić ubytki cegły, kamienia i spoinowania w partii fundamentów i ścian przy użyciu materiału budowlanego o takim składzie jak historyczny. Naprawę realizować metodami historycznymi w analogicznym układzie i z użyciem materiałów o zbliżonych parametrach.
- Usunąć wtórne tynki i wykonać rekonstrukcję historycznych wypraw zgodnie z zachowanym materiałem na obiekcie. Należy przywrócić historyczny profil gzymsu podokapowego. Uzupełnienia uszkodzonego detalu należy dokonać tradycyjną metodą ciągnioną.
- Ściany zewnętrzne kapliczki pomalować w kolorze KAIM EXCLUSIV 9494 z zastosowaniem paroprzepuszczalnych farb krzemianowych. Niszę kapliczki malowane w kolorze KAIM EXCLUSIV 9497. Nie dopuszcza się stosowania farb silikonowych.
- Przywrócić historyczne pokrycie dachu z materiału ceramicznego – dachówka karpiówka ułożona w rybią łuskę na zaprawie cementowej.
- Zabezpieczenie powierzchni elementów żelaznych farbą ZINGA (lub inną farbą cynkową o równoważnej jakości). Kolor: szary RAL 7036. Przed malowaniem powierzchnia powinna być sucha, oczyszczona ze starej farby i kurzu oraz odfuszczona.

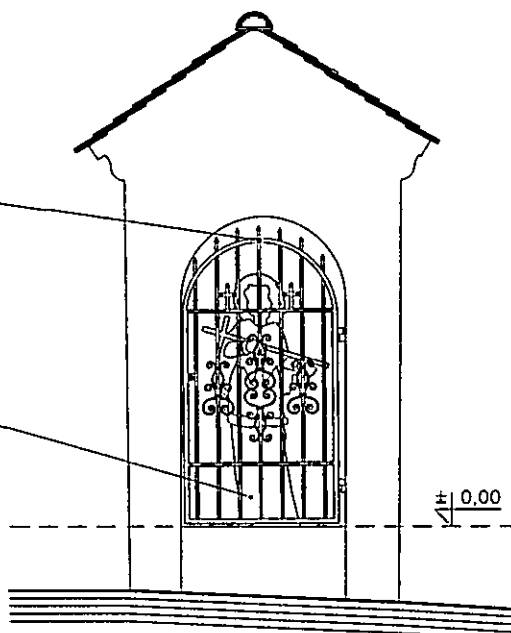
ac	archiconcept ARCH. PIOTR OPAŁKA 48-304 Nysa, ul. Zjednoczenia 9/2, tel: +48774353029, 604997894, e-mail: archiconcept.nysa@gmail.com		
NAZWA OBIEKTU BUDOWLANEGO	Remont kapliczki św. Jana Nepomucena w Głucholazach ul. Kraszewskiego, 48-340 Głucholazy Identyfikator działki: 160701_4.0001.435		
TYTUŁ RYSUNKU	PRZEKRÓJ A-A		DATA: 30.09.2025 r.
BRANŻA	PROJEKTANT	PODPIS	Skala rys. Nr rys.
ARCHITEKTURA	dr inż. arch. PIOTR OPAŁKA UPR. Nr 74/01/OP	dr inż. arch. PIOTR OPAŁKA Up. ... W ... W ...	1:50 A-2
ZESPÓŁ PROJEKTOWY	mgr inż. arch. STANISŁAW MOŻEJKO		

a c	ARCHICONCEPT arch. PIOTR OPAŁKA 48-304 Nysa, ul. Zjednoczenia 9/2, tel: +48774353029, 604997894, e-mail: archlconcept.nysa@gmail.com				
NAZWA OBIEKTU BUDOWLANEGO	Remont kapliczki św. Jana Nepomucena w Głucholazach ul. Kraszewskiego, 48-340 Głucholazy Identyfikator działki: 160701_4.0001.435				
TYTUŁ RYSUNKU	Przekrój miejscowy B-B (profil gzymsu)			DATA: 30.09.2025 r.	
ZAKRES OPRAC.	PROJEKTANT	PODPIS		Skala rys.	Nr rys.
PROJEKTANT PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU PROJEKT ARCHITEKTONICZNO- BUDOWLANY	dr inż. arch. PIOTR OPAŁKA UPR. nr 74/01/OP 			1:10	A 3
ZESPÓŁ PROJEKTOWY	mgr inż. arch. PIOTR SMOTER UPR. Nr 09/OPOKK/2018 mgr inż. arch. STANISŁAW MOŻEJKO				

Zabezpieczyć powierzchnie elementów metalowych kraty poprzez pokrycie farbą podkładową i wierzchnią do metalu w kolorze szarym RAL7036. Przed malowaniem powierzchnia powinna być sucha, oczyszczona od starej farby i kurzu oraz odtłuszczona.

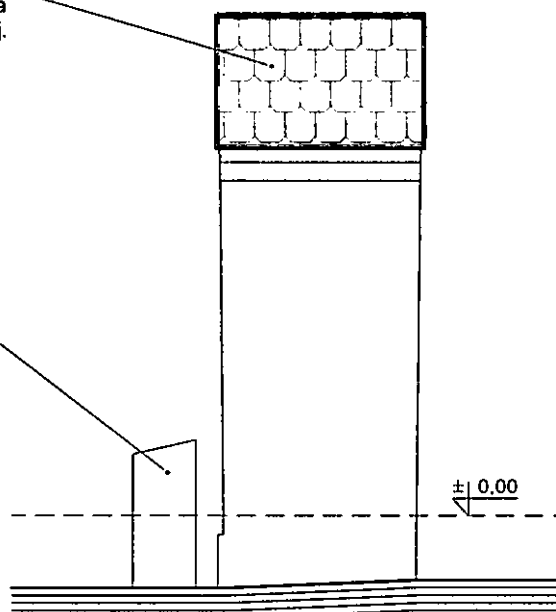
Istniejącą drewnianą figurę św. Jana Nepomucena należy zabezpieczyć na czas prowadzenia prac remontowych

Elewacja południowa

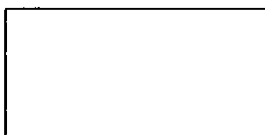
Przywrócenie historycznego pokrycie dachu z materiału ceramicznego - dachówka karpiówka ułożona w "rybią łuskę" na zaprawie cementowej.

Istniejąca skrzynka telekomunikacyjna Play (UPC) nie objęta opracowaniem

Elewacja zachodnia

KOLORYSTYKA:

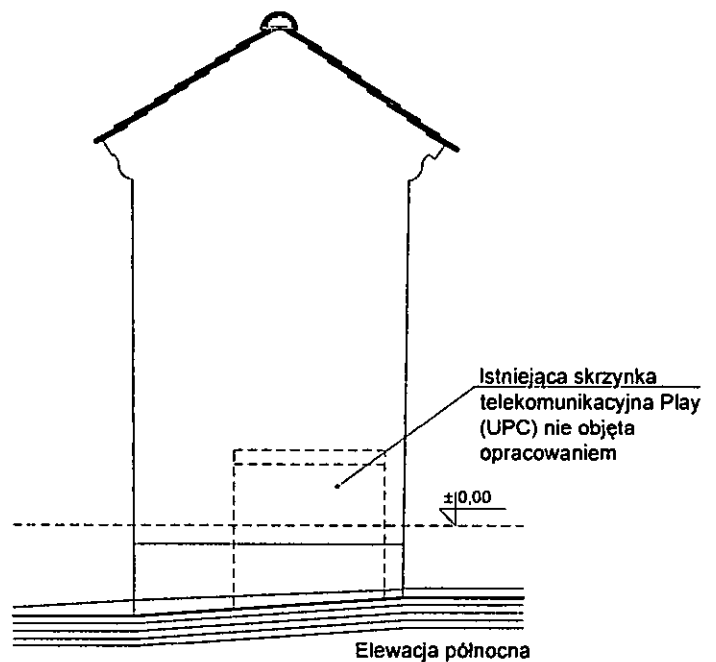

Ściany zewnętrzne: kolor KAIM EXCLUSIV 9494 (lub równoważny w przypadku zastosowania innego wzornika barw)

Nisza rzeźby: kolor KAIM EXCLUSIV 9497 (lub równoważny w przypadku zastosowania innego wzornika barw)

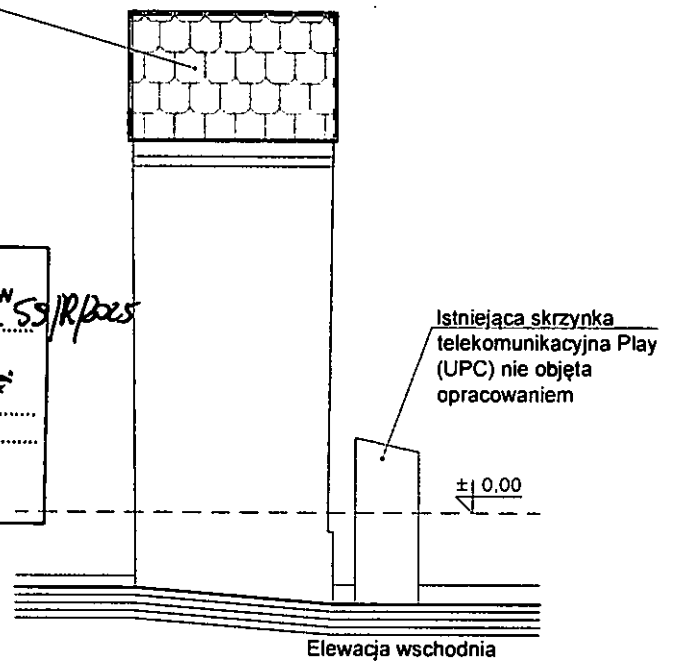
a c	archiconcept ARCH. PIOTR OPALKA 48-304 Nysa, ul. Zjednoczenia 9/2, tel: +48774353029, 604997894, e-mail: archiconcept.nysa@gmail.com			
NAZWA OBIEKTU BUDOWLANEGO	Remont kapliczki św. Jana Nepomucena w Głucholazach ul. Kraszewskiego, 48-340 Głucholazy Identyfikator działki: 160701_4.0001.435			
TYTUŁ RYSUNKU	ELEWACJE			
BRANŻA	PROJEKTANT	PODPIS	DATA:	30.09.2025 r.
ARCHITEKTURA	dr inż. arch. PIOTR OPALKA UPR. Nr 74/01/OP	dr inż. arch. PIOTR OPALKA Upoważnienia i odpowiedzialność za opracowanie W składowi do sekcji i projektowania bud. Wzrost konstrukcji do czasu robót bud. Nr ewid. 74/01/OP	Skala rys.	Nr rys.
ZESPÓŁ PROJEKTOWY	mgr inż. arch. STANISŁAW MOŻEJKO		1:50	A-4

Przywrócenie historycznego pokrycie dachu z materiału ceramicznego - dachówka karpiówka ułożona w "rybią łuskę" na zaprawie cementowej.

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków
opiniuje/uzgadnia...
jako załącznik do pisma/postanowienia/pozwolenia*
projekt budowlany/program konserwatorski/dokumentację*
znak sprawy: 21R.5144.SB.2025.80
Opole, dnia 10.10.2025
*niepotrzebne skreślić

Podpis

KOLORYSTYKA:

Ściany zewnętrzne: kolor KAIM EXCLUSIV 9494 (lub równoważny w przypadku zastosowania innego wzornika barw)

Nisza rzeźby: kolor KAIM EXCLUSIV 9497 (lub równoważny w przypadku zastosowania innego wzornika barw)

a c	archiconcept ARCH. PIOTR OPAŁKA 48-304 Nysa, ul. Zjednoczenia 9/2, tel: +48774353029, 604997894, e-mail: archiconcept.nysa@gmail.com		
NAZWA OBIEKTU BUDOWLANEGO	Remont kapliczki św. Jana Nepomucena w Głucholazach ul. Kraszewskiego, 48-340 Głucholazy Identyfikator działki: 160701_4.0001.435		
TYTUŁ RYSUNKU	ELEWACJE		DATA: 30.09.2025 r.
BRANŻA	PROJEKTANT	PODPIS	Skala rys. Nr rys.
ARCHITEKTURA	dr inż. arch. PIOTR OPAŁKA UPR. Nr 74/01/OP	dr inż. arch. PIOTR OPAŁKA Upr. - dala budowlana bez ograniczeń. W spec. arch. do arch. i kier. robót bud. W spec. konstr.-bud. do kier. robót bud. dr inż. arch. 7-17/01/OP	1:50 A-5
ZESPÓŁ PROJEKTOWY	mgr inż. arch. STANISŁAW MOŻEJKO		

Załącznik nr 2 ..... do decyzji - pozwolenia
Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków nr 58/2/2025 .....

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
KAPLICZKI ŚW. JANA NEPOMUCENA W GŁUCHOŁAZACH
OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
Zbigniew Bodalski

Opracowanie: dr inż. arch. Piotr Opalka
Głucholazy 2025 r.

Spis zawartości:

Przedmiot opracowania

Podstawa opracowania

Opis obiektu

Stan zachowania i przyczyny zniszczeń

Założenia konserwatorskie

Program prac konserwatorskich

Uwagi i zalecenia konserwatorskie

Dokumentacja fotograficzna

Archiwalna

Współczesna

PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Program ma na celu określenie założeń programu prac konserwatorskich remontu kapliczki św. Jana Nepomucena zlokalizowanej w Głucholążach w sąsiedztwie budynku położonego przy ul. Kraszewskiego 10 na dz. nr 435.

Prace przeprowadza się na podstawie decyzji nr 8/R/2025 z dnia 7 maja 2025 roku oraz zaleceń konserwatorskich z dnia 22 sierpnia 2025 roku wydanych przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu.

Planowane prace, na podstawie decyzji nr 8/R/2025 z dnia 7 maja 2025 roku wydanych przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu, mają na celu zahamowanie procesów związanych z degradacją obiektu, w tym w szczególności wykonanie w pierwszym etapie prac:

- uzupełnienie ubytków cegły, kamienia i spoinowania w partii fundamentów, naprawa uszkodzonych fundamentów,
- usunięcie wtórnych tynków i wykonanie uzupełnienia lub rekonstrukcji historycznych wypraw, przywrócenie historycznego profilu gzymsu podokapowego,
- malowanie kapliczki.

Ponadto, na podstawie zaleceń konserwatorskich z dnia 22 sierpnia 2025 roku wydanych przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu, zakres prac obejmuje:

- przywrócenie historycznego pokrycia dachu z materiału ceramicznego,
- konserwację kraty niszy.

Kapliczka jest wpisana do rejestru zabytków woj. opolskiego pod numerem ks.B.t.V-473/2025 z dn. 10.03.2025 roku i podlega ochronie konserwatorskiej zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024 r. poz. 1292 ze zm.).

PODSTAWA OPRACOWANIA

Opracowanie powstało na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – Oddział w Opolu.

Podstawa opracowania:

- wizja lokalna,
- dokumentacja fotograficzna OWKZ w Opolu i GDDKiA,
- opracowana dokumentacja:
  - Zalecenia konserwatorskie WUOZ w Opolu z dnia 22 sierpnia 2025 r. (ZR.5183.20.2025.SR).
  - Decyzja nr 8/R/2025 z dnia 7 maja 2025 r. WUOZ w Opolu (ZR.5145.8.2025.S).
  - Gryczewska D., Raport z odkrywek stratygraficznych, 2025.
  - Opalka P., Możejko S., inwentaryzacja budowlana, 2025.
  - Opalka P., Ekspertyza techniczna, 2025.
- literatura:
  - Borusiewicz W., *Konserwacja zabytków budownictwa murowanego*, Arkady, Warszawa 1985.
  - Chrzanowski T., Kornecki M. (red.), *Katalog zabytków dzieł sztuki. Powiat Nyski*, t. VII, z. 9, Warszawa 1961, s. 24.

Domasłowski W. (red.), *Profilaktyczna konserwacja kamiennych obiektów zabytkowych*, Wydawnictwo UMK, Toruń, 1993.

Domasłowski W., Kęsy-Lewandowska M., Łukaszewicz J., *Badania nad konserwacją murów ceglanych*, Wydawnictwo UMK, Toruń, 2004.

Gasch H.A., Galer G., *Historische Putze. Materialien und Technologien*, Sandstein Verlag, Dresden, 2011.

Opalka P., *Naprawa tynków. Aspekty budowlane i konserwatorskie*, PWN, Warszawa 2016.

Wihr R., *Restaurierung von Steindenkmälern*, Verlag Callwey, München 1986.

OPIS OBIEKTU

Kapliczka stanowi niewielki obiekt przydrożny. Obiekt małej architektury sakralnej, datowany na I-połowę XIX wieku. Obiekt wolnostojący, murowany z cegły, otynkowany, jednopoziomowy, wzniesiony na planie prostokąta. Kapliczka nakryta daszkiem dwuspadowym. Część murowana kryta wtórnym tynkiem. Na bocznych ścianach pod połacią dachu widoczny gzyms. Od frontu głęboka półkolista nisza przesklepiona u góry łukiem pełnym. Nisza dekorowana ażurową kratą. Wewnątrz kaplicy w niszy najprawdopodobniej XVIII-wieczna polichromowana kamienna rzeźba św. Jana Nepomucena trzymającego współczesny drewniany krzyż. Teren wokół obiektu na przestrzeni lat został podniesiony o około 30 cm wskutek czego cokol znajduje się w części podziemnej.

Przedmiotowa kapliczka jest wpisana do rejestru zabytków województwa opolskiego pod numerem ks.B.t.V-473/2025 z dn. 10.03.2025 r. i podlega ochronie konserwatorskiej. Na dzień dzisiejszy obiekt nie posiada dokumentacji w postaci karty ewidencyjnej.

Kapliczka została uszkodzona w wyniku powodzi we wrześniu 2024 roku. W toku oględzin zniszczeń popowodziowych w dniu 14 października 2024 roku sprawdzono stan zabytku i odnotowano, że został on podmyty wodami powodziowymi, które spowodowały odkrycie i uszkodzenie fundamentowania obiektu. Stwierdzono ubytki materiału kamiennie-ceglanego i wypłukanie spoinowania. Następne oględziny wykazały, że fundamenty kapliczki zostały zakopane bez ich naprawy i zaobserwowano nowe wykruszenia materiału ceglanego wraz z tynkiem w prawym narożu kapliczki. Od frontu widoczne nowe pionowe spękania na tynku (poniżej półkolistej niszy). W trakcie wizji lokalnej obiektu w dniu 29 sierpnia 2025 roku stwierdzono uzupełnienia tynku w części cokołowej wykonane zaprawa cementowo-wapienną.

Ściany:

Obiekt murowany z cegły na zaprawie wapiennej. Elewacje tynkowane. Na zewnątrz obiektu tynk cementowo-wapienny typu „baranek” z grubym kruszywem kamiennym, pokryty obecnie łuszczącą się farbą w kolorze szarym. Wnętrze kapliczki tynkowane tynkiem cementowo-wapiennym i wapiennym malowanym w kolorze jasnego błękitu.

Fundamenty:

Fundamenty wykonano z kamienia polowego i cegły.

Pokrycie dachowe:

Pokrycie wykonano z papy asfaltowej na lepiku. Obwodowo obróbka blacharska z blachy stalowej ocynkowanej. Brak rynien i rur spustowych.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania kapliczki jest zły i wymaga podjęcia pilnych prac remontowych. Obiekt znajduje się w ekspozycji zewnętrznej. Na taki stan miało wpływ szereg czynników: powódzie w 1997 roku i w szczególności we wrześniu 2024 roku, niewłaściwe zabezpieczenie przekrycia dachowego, nieprofesjonalnie przeprowadzone remonty oraz naprawy, a także rodzaj użytych materiałów. Dodatkowy wpływ na zniszczenia elewacji miała także duża intensywność oddziaływania agresywnych czynników związana z jej lokalizacją, tj. usytuowaniem przy ruchliwej ulicy o dużym zanieczyszczeniu spalinami samochodowymi. Ciężki ruch kołowy miał, ma i będzie niekorzystnie oddziaływał na zabytek.

Powódź we wrześniu 2024 roku spowodowała odsłonięcie fundamentów i ich uszkodzenie. Zaobserwowano tutaj wypłukanie spoin i powiązane z tym rozluźnienie materiału kamiennego. Uszkodzeniu uległy również elewacje tynkowane, które wykonano z szczelnych zapraw cementowych lub cementowo-wapiennych. Źle wykonane, jak również naprawione tynki przyczyniły się do utrzymywania dużego zawilgocenia i postępującego zniszczenia.

Na podstawie oględzin obiektu i dostępnej dokumentacji stwierdzono, iż zarówno technologia jak i materiały stosowane przy pracach remontowych nie były zgodne z zasadami sztuki konserwatorskiej. Wśród działań i efektów destrukcji należy wskazać:

- wtórne tynki, ze znacznymi ubytkami wypraw; tynki lokalnie spękane, gruba ich warstwa zatarła m.in. profilowania w obrębie gzymsu,
- wtórne przemalowania obecnie zabrudzoną i złuszczącą się farbą,
- ubytki cegły w strukturze ścian kapliczki,
- uszkodzenia i ubytki w partii ceglano-kamiennych fundamentów,
- wtórne pokrycie dachu,
- nieprofesjonalne przemalowania rzeźby św. Jana Nepomucena i wtórne odtworzenia brakujących elementów (np. dłonie).

Elewacje

Elewacje wtórnie tynkowane, malowane nieprzepuszczalną parą wodnej, obecnie łuszczącą się farbą. Ponadto już po powodzi i zasypaniu części fundamentów wykonano wtórne uzupełnienia cementowo-wapienne. Obiekt po powodzi nie został oczyszczony z powodziowego nanosu, ani nie został odkazony. Zaobserwowano zawilgocenie części przycokołowej oraz pęknięcia w tynku na elewacji frontowej. Jedno w części klucza przesklepienia wnęki, drugie poniżej wnęki. Tynki w czasie powodzi zalane zanieczyszczoną wodą nabrzmiały i odchodzące od cegły. Pęknięcia spowodowane najprawdopodobniej wskutek ciężkiego ruchu kołowego. Cokół obiektu znajduje się w całości w części podziemnej. Gzyms obiektu zdeformowany narzuconą grubą warstwą tynku. Pogrubienia w części frontowej, powyżej wnęki, mogą wskazywać na zamurowania lub przemurowania elementów dekoracyjnych. Elewacje zabrudzone powierzchniowo głównie zanieczyszczeniami pochodzenia atmosferycznego i zanieczyszczona wodą w czasie powodzi oraz zanieczyszczeniami generowanymi przede wszystkim przez ruch kołowy (droga krajowa). Tynki elewacyjne ze spękaniem oraz uszkodzeniami. Od strony północnej elewacja jest bardziej zawilgocona ze względu m. in. na brak możliwości naturalnego wysychania i osuszania.

Fundamenty:

Spoiny pomiędzy elementami kamiennymi i ceglanymi w dużym stopniu wypłukane. Największym destrukcyjnym czynnikiem była tutaj powódź z września 2024 roku. Obecnie fundamenty zasypano. W sąsiedztwie fundamentów liczna infrastruktura techniczna (linie kablowe energii elektrycznej, telekomunikacyjne, wodociągowe).

Pokrycie dachowe:

Pokrycie z papy asfaltowej na lepiku nieszczelne, wtórne.

Krata

Metalowa krata jest elementem wprowadzonym wtórnie, najprawdopodobniej jednak jeszcze przed 1945 rokiem. Krata lokalnie ze śladami rdzy. Zamknięcie na śrubę.

Nawierzchnia wokół kapliczki

Wokół kapliczki luźno ubita masa ziemna z elementami gruzu. Przed powodzią od strony południowej chodnik z drobnowymiarowej kostki betonowej, a od strony północnej ziemia. Wokół kapliczki prowadzone są obecnie prace drogowe związane z przebudową drogi krajowej.

Skrzynki instalacyjne

Na elewacji północnej szafka instalacyjna telekomunikacyjna w odległości ok. 25-30 cm od kapliczki. Szafka zabrudzona nalotem atmosferycznym i biologicznym.

ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Celem planowanych działań konserwatorskich jest ograniczenie destrukcji substancji zabytku oraz powrót do stanu sprzed powodzi i sprzed podjęcia działań destrukcyjnych „remontów”. W planowanej inwestycji polegającej na remoncie i pracach konserwatorskich kapliczki należy zadbać o substancję zabytkową, poprzez przeprowadzenie koniecznych prac konserwatorskich, zachowując odpowiednią technologię. Prace należy prowadzić zgodnie z programem prac konserwatorskich oraz pod kierunkiem osoby uprawnionej – dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki.

Założeniem proponowanych prac konserwatorskich jest znaczne ograniczenie przyczyn zniszczeń substancji zabytku. Należy tu wskazać przede wszystkim uszkodzenie fundamentów. Prowadzone prace mają na celu przywrócenie obiektowi jego pierwotnej formy poprzez eliminację wtórnych działań zaburzających estetyczny odbiór wyglądu elewacji wraz z doбором odpowiedniej kolorystyki nawiązującej do historycznego wyglądu obiektu.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Zakres prac budowlanych/konserwatorskich:

- uzupełnienie ubytków cegły, kamienia i spoinowania w partii fundamentów, naprawa uszkodzonych fundamentów,
- usunięcie wtórnych tynków i wykonanie uzupełnienia lub rekonstrukcji historycznych wypraw, przywrócenie historycznego profilu gzymsu podokapowego,
- malowanie kapliczki,
- przywrócenie historycznego pokrycia dachu z materiału ceramicznego.

W celu spełnienia wyżej sformułowanych założeń program prac konserwatorskich powinien składać się z następujących zabiegów podzielonych na rodzaje materiałów wykorzystanych do budowy:

- ściany ceglane tynkowane,
- pokrycie dachowe,
- fundamenty,
- krata metalowa.

Zakres prac zabezpieczających:

1. Przed rozpoczęciem prac należy zapewnić odpowiednie osłony zabezpieczające przed działaniem czynników atmosferycznych mogących przyczynić się do degradacji obiektu oraz spowodowania zanieczyszczenia środowiska lub stworzenia zagrożenia dla ludzi i zwierząt.
2. Przed rozpoczęciem prac kierownik budowy winien poinformować gestorów mediów znajdujących się w odległości mniejszej niż 1,5 m od kapliczki.
3. Zabezpieczenie figury św. Jana Nepomucena powinno być poprzedzone uzgodnieniem miejsca przechowywania figury na czas prowadzenia prac. Miejsce czasowego przechowywania figury zostanie wskazane i uzgodnione przez Wykonawcę prac oraz osobę pełniącą nadzór konserwatorski wyłoniony w drodze zamówienia publicznego.

Ściany ceglane tynkowane

1. Usunięcie w całości tynków cementowych i cementowo-wapiennych oraz pozostawienie murów do osuszenia. Prace należy wykonywać z zachowaniem szczególnej ostrożności w przypadku bardzo mocnego tynku cementowego. Obiekt należy w czasie prowadzenia prac osłonić przed czynnikami atmosferycznymi. Na czas prowadzenia prac remontowych figurę św. Jana Nepomucena należy odpowiednio zabezpieczyć.
2. Czyszczenie muru ceglanego z pozostałości usuwanych tynków należy przeprowadzić z należytą ostrożnością, tak, aby nie uszkodzić lica ceglanego. Proponuje się zastosowanie użycie narzędzi ręcznych typu przecinaki, szpachelki, noże, szczotki mosiężne. Nie należy używać szczotek stalowych. Wyklucza się stosowania metody strumieniowo-ściernej, myjek ciśnieniowych itp.
3. Drobne szczeliny w cegle, kamieniu i zaprawach muru ceglanego należy podkleić i wypełnić techniką iniekcji przy pomocy żywic epoksydowych, akrylowych lub krzemooorganicznych o odpowiednich właściwościach dobrze penetrujących i sklejających szczeliny.
4. Częściowe usunięcie soli z muru ceglanego metodą swobodnej migracji rozpuszczalnych w wodzie soli do środowiska rozszerzonego. Prace należy wykonać z wykorzystaniem pulpy celulozowej mieszanej z piaskiem i bentonitem oraz ligniny.
5. Po skuciu tynków w miejscach porażenia biologicznego oraz w celu usunięcia nalotu biologicznego na powierzchni elewacji powierzchni ścian należy odkazić metodą natrysku. Po przeprowadzeniu odpowiednich prób proponuje się zastosowanie preparatu biobójczego Remmers BFA lub inny równoważny. Zastosowany preparat nie może powodować w murze zwiększenia zawartości soli rozpuszczalnych w wodzie. Zabieg odkazania można powtarzać kilkakrotnie, aż do zakończenia prac przy elewacjach.

6. Gruntowanie powierzchni przed założeniem tynku gruntem głęboko penetrującym.
7. Założenie wypraw tynkarskich zaprawami opartymi na wapnie hydraulicznym. Sugeruje się użycie wypraw gotowych przeznaczonych do użytku w obiektach zabytkowych np. firm Keim czy Optolith lub równoważnych.
8. Malowanie powierzchni elewacji farbami silikatowymi np. farbami Keim, Restaurolasur według kolorystyki i systemu uzgodnionej z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Pokrycie tynków farbami w jednolitej jasnej kolorystyce. Raport z badań stratygraficznych przeprowadzonych przez mgr Dorotę Gryczewską nie wykazał historycznej kolorystyki wskazując w przeważającej większości na pokrycie białą wapienną warstwą, przemalowaną na kolor szary.
Proponowana kolorystyka:
  - elewacje:
    - kolor Keim Exclusive numer 9494,
  - nisza:
    - kolor Keim Exclusive numer 9497,
9. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej: opisowej, fotograficznej i rysunkowej.

Pokrycie dachowe

1. Demontaż istniejącego pokrycia, tj. papy asfaltowej wraz z obróbkami stalowymi. Demontaż należy prowadzić bardzo ostrożnie, tak aby nie uszkodzić gzymsów kapliczki.
2. Wykonanie łąt i ułożenie dachówki ceramicznej w kolorze ceglastym w koronkę. Dopuszcza się użycie jednolitej kolorystycznie dachówki ceramicznej karpiówki pochodzącej z rozbiórki.

Fundamenty

1. Ręczne odkopanie terenu wokół kapliczki w pasie ok. 0,8-1,0 m. Wykop należy wykonywać naprzemiennie, najpierw od strony elewacji południowej, następnie północnej (bez podkopywania lub ingerencji w skrzynkę telekomunikacyjną), wschodniej i zachodniej.
2. Ręczne mechaniczne usunięcie cementowych i cementowo-wapiennych uzupełnień i spoin, demontaż luźnych elementów (kamieni, cegieł). Prace należy prowadzić bardzo ostrożnie, z uwagi na sąsiedztwo licznej infrastruktury technicznej (linie kablowe energii elektrycznej, telekomunikacyjne, wodociągowe) oraz w sposób niepowodujący naruszenia struktury zabytku.
3. Wykonanie uzupełnień ubytków materiału kamiennego z wykorzystaniem zapraw mineralnych, np. opartych na wapnie trasowym lub białym. Wykorzystane zostaną markowe produkty z odpowiednimi certyfikatami (np. STO, Remmers, Quick-Mix, Optolith) lub zaprawy przygotowane na placu budowy pod ścisłym nadzorem konserwatorskim, lub połączenie tych metod. W miejscach pęknięć należy przed uzupełnieniem wykonać klejenie żywicami epoksydowymi o odpowiednich właściwościach sklejających i dobrze penetrujących w takie szczeliny.
4. Wokół fundamentu należy wykonać zasypkę żwirową pozwalającą na odparowanie wilgoci z gruntu oraz zabezpieczającą przed porastaniem roślinności na styku gruntu ze ścianą fundamentową kapliczki. Szerokość opaski żwirowej: 20 cm, głębokość 60 cm, należy wykonać w geowłókninie. Wierzchnia warstwa opaski zamknięta

geowłókniną od spodu na głębokości ok. 8 cm. Geowłóknina nie powinna wystawać ponad grunt.

Krata metalowa

1. Usunięcie nawarstwień metodą chemiczną (roztwór kwasu ortofosforowego) wspomagane metodą mechaniczną.
2. Zabezpieczenie skorodowanych elementów alkoholowym roztworem taniny.
3. Uzupełnienie ubytków masami na bazie żywic sztucznych lub wymiana elementu na nowy (zależnie od wartości i stanu zachowania elementu).
4. Zabezpieczenie powierzchni elementów żelaznych farbą ZINGA (lub inną farbą cynkową o równoważnej jakości). Kolor: szary RAL 7036

Inne prace

1. Wykonanie wokół obiektu opaski z drobnego żwiru granitowego o szerokości 20 cm.
2. Teren wokół kapliczki reprofilowany w sposób zapewniający odprowadzenie wody poza obiekt.

UWAGI I ZALECENIA KONSERWATORSKIE

1. Po wykonaniu prac na powierzchni tynków mogą uwidaczniać się plamy czy złuszczenia, jako efekt zarówno specyfiki obiektu jak i niedawnego zalania. Nie będą to usterki wynikające ze źle przeprowadzonych prac. Bardzo duże ilości różnego rodzaju substancji zawartych w murach, a rozpuszczalnych w wodzie będą migrować do powierzchni wraz z wilgocią, istniejącą w murze w wyniku powodzi, powodując przebarwienie a nawet złuszczenie powierzchni tynków. Dla dobrej kondycji ścian należy zastosować szerokoporowate, oddychające materiały, tak, aby szkodliwe związki mogły wymigrować na ich powierzchnię. W przyszłości należy przeprowadzić dokładnie zabezpieczenie budowli przed wodą.
2. Prace budowlano-konserwatorskie powinny być wykonywane przez wykwalifikowaną firmę posiadającą odpowiednie, udokumentowane doświadczenie i uprawnienia w tym konserwatorskie i odbywać się pod nadzorem służb konserwatorskich¹.
3. Prace konserwatorskie powinny być wykonywane pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki.
4. Kierownik budowy musi również legitymować się doświadczeniem w kierowaniu robotami budowlanymi w obiektach zabytkowych.
5. Przywoływane w programie materiały są materiałami przykładowymi. Dopuszcza się inne rozwiązania równoważne (nie gorsze niż zaproponowane). Wskazane jest stosowanie rozwiązań bazujących na wyrobach systemowych (produkty jednej firmy).
6. Na wykonawcach prac ciąży obowiązek zapoznania się z instrukcjami technicznymi stosowanych produktów i przestrzegania zawartych w nich zaleceń. Każdy z ww. produktów posiada własną Instrukcję Techniczną udostępnioną przez producenta preparatu.

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków
jako załącznik do pisma/postanowienia/pozwolenia
projektu budowlanego/programu konserwatorskiego/dokumentacji
znak sprawy: 20.5146.58.225.87
Opole, dnia 10.12.2025
*niepotrzebne skreślić

KONSERWATOR ZABYTKÓW

dr inż. arch. Piotr Opalka
Upoważnienie do proj. i kier. robotami bud.
Wzrost. konstr.-bud. do kier. robotami bud.
Nr owid. 1191/00

¹ Zgodnie z ze standardami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. nr 150, poz.1579).